

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLVI. Ч. 175. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 30-го липня 1938. No. 175. Jersey City, N. J., Saturday, July 30, 1938. VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ НА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Час „Свободи“ влітку 4-0237. — Кад. У. М. Союз: влітку 4-1818. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

АДВОКАТИ ПРОТИ РУЗВЕЛТОВИХ РЕФОРМ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Конвенція Американської Адвокатської Асоціації виразила свою опозицію проти реформ президента Рузвелта, ухвалюючи кілька резолюцій, звернених проти різних нових реформ, заведених за Рузвелтової адміністрації. Між іншим осуджено так звані „азбучні“ ради на тій основі, що, мовляв, вони захоплюють собі безправно судейські права.

Зате конвенція відкинула резолюцію проти переслідування меншин у Німеччині та резолюцію проти номінації Блека членом Найвищого Суду Злучених Держав.

ВИБОРЧА КАМПАНІЯ ДОХОДИТЬ АЖ ДО ВЖИВАННЯ ВОЙСЬКА.

МЕМФІС (Тенесі). — Стейквоу губернатор Браунінг приказав 6 компаніям національної гвардії не виходити на літні маневри, а остатися в стейті. Противники політичної машини губернатора нагадували, що він наміряє вжити війська для роблення натиску на вибори, що мають відбутися наступного вівторка.

ЗА ОБМЕЖЕННЯ ВЖИВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ФОНДІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Волш, член сенатського комітету для виборчих витрат, виступив з публічною заявою, що наступна сесія конгресу повинна обмежити права уряду вживати урядові гроші для позискання виборців правлячої партії.

РОБІТНИЧА ЮНІЯ ПРОТИ ПАРТІЇ ПРАЦІ.

БОФАЛО (Нью Йорк). — Контрвчення друкарської юнії ухвалила резолюцію проти творення окремої робітничої партії, як, наприклад, Американської Партії Праці, та заявила за те, щоби при кожних виборах робітничі організації вели безпартійну політику, побираючи своїх прихильників та „караючи“ своїх противників.

ВБИТО ВІДОМОГО БАНДИТА БРАЗИЛІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — У битві з поліцією згинув одно око Лампао, „публічний ворог Бразилії ч. 1“, що 20 років грабував і вбивав людей у північно-східній частині краю. В битві згинув теж 11 товаришів бандита та його любка. Між іншим він був зв'язаний з того, що вирізував жінкам язик за необережне слово проти нього.

„ФАДЕР ДІВАЙН“ КУПУЄ НОВИЙ „РАЙ“.

ПОКІПСІ (Нью Йорк). — Прихильники „федера Дівайна“, відомого муринаського проповідника, закупили для секти маєток Гавленда Спенсера в Крум Елбот, у місті Лойд, у повіті Улстер, положений над притоком президента Рузвелта.

ГРОМОВА БУРЯ ЗДЕРЖУЄ РУХ НА ПІДЗЕМНИЙ ЗАЛІЗНИЦІ.

НЬО ЙОРК. — Коротка, але сильна буря з громи, що навістила Нью Йорк у четвер коло 6 години зполудня, здержала рух на підземній залізничній системі „Індейпент“ на три чверти години. Під час бурі грим ударив у дві церкви в Брукліні, в кілька дерев та в кілька телеграфічних стовпів. У людях випадків не було.

ОДНІ ОКРАШУЮТЬ, ІНШІ...

НЬО ЙОРК. — Нерозсліджені досі люди ушкодили стінні образи на мурах коридора Ньюйорського Шпиталю. Портрети кількох лікарів поприбрані го-стрім предметом.

КРИВАВА БІЙКА В ЮНІ.

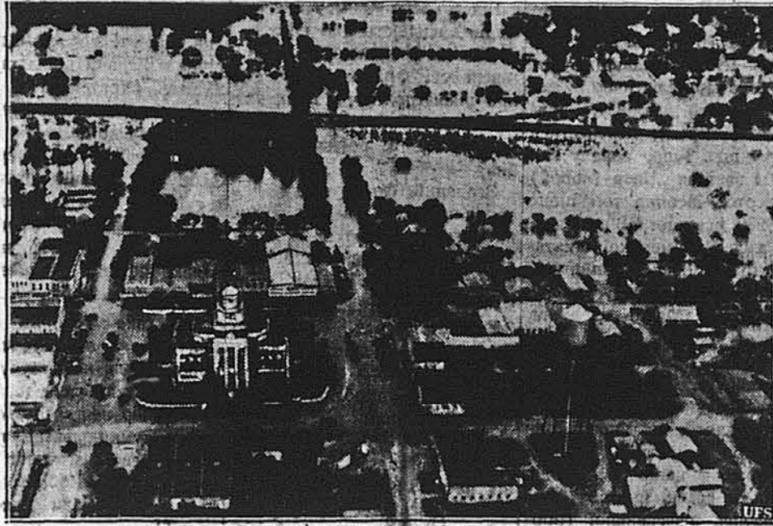
НЬО ЙОРК. — Під час рахування голосів, відданих у юнії моряків, прийшло між фракціями комуністів і фракцією, протикомуністів, до двох бійок. Одного чоловіка пострілено, а кількох інших тяжко побито.

ФАТАЛЬНИЙ АВТОВИЙ ВПАДОК ВИКЛИКУЄ ПУБЛИЧНЕ ОБУРЕННЯ.

ЛЕЙК ДЖОРДЖ (Нью Йорк). — В околиці зростає громадянське обурення проти місцевої поліції за те, що вона не потягає до відповідальності винуватця автомобільного випадку, через котрий 16 червня згинув двоє дітей. Нечинність поліції приписують тому, що винуватком випадку є 18-літній син високого судді, Френсиса Мартіна.

РОБІТНИЧА РАДА УНЕВАЖАЄ ЮНІЙНИЙ КОНТРАКТ.

ВАШИНГТОН. — Краєва Рада Робітничих Відносин уневажила контракт юнії машиністів, приналежної до Американської Федерації Праці, з одною корпорацією в Індіані на тій основі, що машиністи вибрали своєю представницею юнію, що належить до Комітету Промислової Організації.

НАСЛІДКИ ЗЛИВНИХ ДОЩІВ.

Вид з повітря на місто Сан Саба, в стейті Тексас, залитою водами ріки Сан Саба, що піднеслася внаслідок зливних дощів. Понад пів тисячі людей знайшлися тут без даху над головою й мусіли шукати притулку в бізнесовій частині міста довкола судового будинку, що показаний на середній світлинці з лівого боку.

ПОГИБ У КРАТЕРІ ВИГАСЛОГО ВУЛЬКАНУ.

Ісаак Дослідковин, член Клубу Дослідників, виврався з трьома товаришами на розслідування внаслідок вулькану Іхтасігватль в місцевості Амекамека, Мексико. При розслідуванні він став на хиткий камінь і впав з ним у глибоку прірву. Заки товариші добилися до нього і дістали його зо снігу, він уже був так ослаблений, що скоро потім помер.

„ТО ЦО ІННЕГО“.

Є народня приповідка: Бачиш чуже під лісом, а не бачиш свого під носом. Вона нагадується, коли читаємо про таку подію: У Тарнові став перед судом учитель Ф. Ценгло з села Пусткове, пов. Дембниця, якого обвинувачують, що зачинив на кілька годин у темній коморі 7-мох 11—12-літніх учнів, що під час уроку вчили географії в школі викликали бійку, вживаючи притому різких речей, м. ін. теж ножи. Учителя оправдував свій учинок конченістю; бо в селі зростає злочинність, що вчителі просто бояться приходити до школи. Вчителі засудили на 2 тижні в'язниці з недоблесненням. Це все сталося недалеко Кракова, звідки „проміює“ на всю околицю відомий краківський Іцко (Ілюстровани Курськ Цодзені), що майже кожного дня поміщує статті про „дні східні креси“, про потребу нести туди некресову, західню культуру, та про акцію вислання на схід і південь мандрівних таборів польських студентів.

БУДУТЬ ЗАКЛАДАТИ ФАШИСТСЬКІ ВІДДІЛИ В АЛБЕРТІ.

Представник „Краєвої Партії Злуки“, як зве себе канадійська фашистська партія, Вільям Борел у Калгарі, заявив, що ця партія наміряє організувати фашистські відділи в Едмонтоні, Калгарі та інших албертійських містах. Така мала група вже існує в Калгарі. Борел сказав, що інструмент шодо організування груп мають надіти з Торонто.

П. РУДНИЦЬКІ ВЕРНУЛИСЯ ДО ЄВРОПИ.

У середу кораблем „Европа“ з поворотом до рідного краю п. Марія Соція і п. Антін Рудницький, що перебували в Америці кілька місяців, концертуючи на користь першого українського шпиталю у Львові. Вони теж брали участь у творенні фільму „Запорожець за Дунаєм“, що П. продюкує Авраменко Фиди Ко.

МАСОВІ РЕВІЗИ І АРЕШТУВАННЯ ДІТЕЙ У СТАВЧАНАХ КОЛО ЛЬВОВА.

Почавши від 18 червня ц. р., вихали кораблем „Европа“ з поворотом до рідного краю п. Марія Соція і п. Антін Рудницький, що перебували в Америці кілька місяців, концертуючи на користь першого українського шпиталю у Львові. Вони теж брали участь у творенні фільму „Запорожець за Дунаєм“, що П. продюкує Авраменко Фиди Ко.

ЗБОЖЕВОЛІЙНИЙ ШОФЕР УБИВ ДВОХ ПОЛЦІВ.

Михайло Турвич, збожеволілий шофер у Принс Рудерті, Б. К., застріляв на поліційній стації заступника поліційного інспектора Сервіса і смертельно зранив вистрілом з револьвера сержанта Гібсона. Вбивника заслідила офіція поліції в півнім паролорі, де він був схоплений й відстрілювався. Турвич що перебував якийсь час у домі для божевільних у Нью Вестмінстер, дістав визнання вчинити у поліції за не дозволенний перехід пристанового доку у Принс Рудерті.

ТАЄМНЕ ВБИВСТВО У РЕКШИНІ.

У Рекшині, пов. Бережани, згинув від револьверових стрілів таємних замаховців 29-літній Лев Снлик з Бережан. Снлик був організатором та одним з основників „Лугів“ у Бережанщині і з тією метою поїхав до Рекшини. По дорозі зо стації до села посилалися до нього револьверові стріли зпоза шридорожних дерев і важко зранили Снлика в голову та груди. Стріли були смертельні. На відгомін стрілів вибігли селяни з поблизу хат і намагалися зловити двох убивників, які — стероризувавши селян — утекли до лісу. Іх шукає поліція. До Рекшини приїхав слідчий суддя Польний, прок. Вежбіцькі, лікар і комісар поліції з поліційними агентами: Покійник залишив у Бережанах матір і трьох членів родини, якого отримався по смерті свого батька-вчителя, що помер перед трьома роками. Тоді теж перервав свої студії в Богословській Академії у Львові, щоби працювати в канцелярії адвоката Р. Бемка заробити на прожиток рідні. Тло і подробиці вбивства невідомі. В Бережанах загалом говорять, що вбитий упав жертвою свого організаційного зав'язтя, за яке йому не раз погрожува-ли, та шлюком вбивави пристації Рекшини тим самим поїздом, яким приїхав і він.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРЕСА В КАНАДІ.

1929 р. мали большевики тільки 3 часописи, тепер мають їх аж 18 (з того 10 у Торонто, 5 у Вінніпегу, 3 у Сурбурні); щоденників є 2, 4 тижневики, 1 тримісячник. Виходять усіми головнішими мовами Канади; наклад 58 тисяч.

900 КМ. ЗА П'ЯТЬ ДНІВ ПРОЛІТІВ БУЗЬОК З БЕРЛІНА.

До Бутин під Львовом вернувся до свого гнізда бузюк, випунений у Берліні. Бузюк пролетів коло 900 км. впродовж п'ятих днів. Виявилось, що цього бузюка забрав з Бутин проф. Водзіцькі для проби.

БОЛЬШЕВИКИ ЗНОВ СЕБЕ „ЧИСТЯТЬ“

МОСКВА. — Большевицька газета „Звізда“, що виходить на Далекому Сході, доносить, що там большевицька влада розпочала знову велику „чистку“ своїх членів і урядовців. Бо серед них, як доносить „Звізда“, загніздилося багато шпигунів і саботажистів, які працювали на користь Японії. „Звізда“ погрожує, що „пронизувата большевицька влада під керівництвом Сталіна їх усіх винищить“. А „Ізвестія“ доносять, що також в Україні розпочато на широку скалю „чистку“. Вже офіційно повідомлено, що Петровський, „президент“ України, який двацять років вірно служив большевицькій ідеї, терен усунений. Віро місце пришесть якийсь Корен. „Чистка“ захопила також департамент публічного здоров'я.

КОМІНТЕРН РОЗВ'ЯЗАВ КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Як подає польська преса, у „Червонім Штандарі“ розпорядок комітету про розв'язання центрального виконного комітету та всіх місцевих і окружних груп КПП. Комінтерн визнає нову польську комуністичну партію та назначить для неї виконний комітет. Всі партійні легітимації КПП уневажують, а хто ними послуговувався, то того вважатимуть провокатором. Усіх 12 членів центрального комітету КПП розстрілено, або післано на заслання. Коло 300 визначних польських комуністів ув'язнено.

ПОЛЯКИ ОРГАНІЗУЮТЬ ПІВОСЕЛІ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

ЛЬВІВ. — У сьдній Галичині поляки повели широку акцію в справі зорганізування літніх півосел по наших селах. Агенція „Всхунд“ повідомляє, що досі урухомлено вже понад 2,000 півосель у громадах з мішаним населенням у воєвідствах: львівському, станиславівському і тернопільському. До цих півосель ходить майже 80,000 наших дітей, яких „виховують“ поляки, що покінчили спеціальні курси під проводом Т.Ш.Л. До цієї акції півосель поляки приважують велику вагу, сподіваючися в той спосіб побільшити свій „стан посядання“. Рівночасно по багатьох повітах польська влада заборонила українцям закладати садки „Рідної Школи“. Заборони в останні часи дістали такі українські села: Миців, Русинь, Гора, Будини, Вербіж і Осердів — всі сокальського повіту. Староство в Жидачеві по довгих заходах дозволило тільки на один садок у Журавні.

НЕ ВПУСКАЮТЬ АМЕРИКАНЦІВ ДО СОВЕТІВ.

МОСКВА. — Американські туристи в числі 66, знайшлися до советської тристи в Ленінграді, знайшлися до советської влади, яка побрала від них усі оплати за візд, тепер не хоче їх до Советів впустити, а тримає на кораблі. Вони вдалися по поміч до американського посла. Советські власті не подають причин, чому відмовляють їм вступу.

ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКЕ НАПРУЖЕННЯ НЕ МАЛІЄ.

ПРАГА. — Пропозиції чеського уряду, поставлені судетським німцям, останніх цілком не задоволюють. Вони оголосили заяву, що між чехами і німцями існує така велика прірва, що ледве чи її вдасться вирівняти. Проте представник англійського уряду, лорд Рунсімен, сидить далі в Празі, щоби ту прірву між чехами і німцями таки якось мирним способом вигладити.

ПОЛЬЩА ГОТОВА ДО РЕФОРМ.

ВАРШАВА. — З урядових кіл доносять, що Польща в найкоротшому часі приступить до далеко йдучих реформ, яких завданням буде облекшити долю своїх хліборобів. Уряд буде платити бонуси на експорт збіжжя, щоби у той спосіб підняти ціни. Цього року відбудуться вибори до громадських рад у 60,000 селах. Теперішній режим обіцяє польським хліборобам політичні полехи, а навіть годиться на поворот Вітоса й призначення його провідником польських хліборобів. У той спосіб уряд хоче уникнути таких селянських страйків, яких було багато в минулому року.

НОВИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ЛОНДОН. — Англієць збудували новий пасажирський корабель, що матиме всі наймодерніші улаженя, крім великої шкостости. Про занадто велику шкостість англійці не дбали, керуючися досвідом, що тепер є багато таких пасажирів, які навіть воліють довше на морі оставитись. Цей корабель матиме 33,000 тон поємности і буде називатися ім'ям старого, розібраного корабля „Мавретанія“.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НЕБЕЗПЕКА ВСЕ ЩЕ ВИСИТЬ

Війни між Чехословаччиною і Німеччиною нема, бо Франція, а особливо Англія станули були в обороні Чехословаччини. Та всеж такі небезпека висить над Чехословаччиною далі, а німецький міністер пропаганди, Геббельс, заявив недавно, що вони, цебо німці, не будуть мотти надаліше зносити, щоб у самім осередку Європи існувало таке джерело неспокою, як Чехословаччина.

Ще перед кількома роками, коли то в Німеччині взяв верх Гітлер, мусіла редакція берлінського соціалістично-демократичного часопису, "Форвертс" (Вперед), перенестися за границю. Тепер вона у Парижі і зветься "Наер (новий) Форвертс".

Згаданий французький часопис каже, що в декотрих дипломатичних кругах ходять про руки стенографічний протокол про один виклад, який мав у Берліні генералмайор Зайхенав перед спеціальним запрошеними слухачами. Предметом його викладу були досвіди, пороблені німецькими старшинами в еспанській війні.

Райхенав підніс, що в останніх часах німецькі літаки мають першество перед усіми іншими, а то завдяки тим змінам, які введено в них на підставі досвідів, зроблених в еспанській війні.

Німецькі легкі повзи показали в Еспанії невістарчалними і тому мусіло міністерство війни впровадити тяжкі повзи, які вповні видержали роблені з ними проби. Затеж німецькі гармати, призначені для оборони перед ворожими повзми та літаками, показалися знаменитими.

Генерал Райхенав підніс з натиском факт, що присутність цілих соток німецьких летунів у таборі генерала Франка дала їм потрібний воєнний досвід і причинилася немало до витривування німецьких пілотів. Він зазначив нарешті, що громадянська війна в Еспанії ще до довго триватиме. Стратегічні й господарські огляди примушують Німеччину допомагати генералові Франкові до перемоги.

Здобуті в Еспанії позиції і ті, що їх ще може здобути, дадуть Німеччині змогу перервати на випадок потреби звязки Франції й Англії на Середземнім морю.

Ось таке говорив німецький генерал, а все те має значіння зваги на будучу війну. Коли вона вибухне, не знаємо, але Гітлер не арештує так легко думки, "визволити 3 1/2 мільона своїх земляків з чеської неволі". Коби то українці в Польщі мали таку "неволю"!

Клим Обух.

АМЕРИКАНСЬКІ ПИТАННЯ Й ВДАЧА

Недавня подорож президента Рузвелта в західні й південні стейти знайшла цікавий відгук аж за океаном. Підносять її вагу для американської політики ріжні європейські газети, вважаючи її, видно, за справу першорядної ваги.

Звичайно в таких справах добре поінформований "Манчестер Гардіен" розглядає цю подорож у довгий передовиці, що глибиною своїх обсервацій відбивається різко від плитких напасти і однаково плитких похвал в американських газетах.

Щоб англійські читачі могли зрозуміти цю подорож, "Гардіен" передовсім вясняє їм факт, що президент Злучених Держав займає рівночасно подвійне становище: з одного боку, він є головою держави, а тимсамим людиною понад партіями, а з другого боку, він є фактичним головою своєї партії. Як людина, що стоїть понад партіями, він не повинен мішатись у вибори; як голова партії, він повинен робити все, щоб ця партія перемогла при виборах.

Очевидно, що ходити між цими двома крайностями, собі так різко суперечними, дуже важко: тому й президентові тяжко оминати поважну критику або з боку своєї або противної партії.

Справу ускладнює ще й розлам у Демократичній Партії. Тут виступають проти себе дві "школи", з котрих одну президент називає "консервативною", а другу "ліберальною". Президент Рузвелт стоїть з "ліберальною" частиною партії, але "консервативне" крило партії дуже сильне. Воно має передовсім велику силу у відсталому під суспільним оглядом півдні. Як президентові не вдається повернути опінії Демократичної Партії на півдні в користь "ліберальних" реформ, то він при осінніх виборах усе-таки програє, хочби навіть його партія перемогла.

У цій грі, міжпартійній та середпартійній, цікаву роль грає американська преса. "Гардіен" спостерігає, що ця боротьба дуже нахальна, себто нахальніша, гостріша, ніж така боротьба була би в Англії. Наприклад, прстивники "ліберальної" політики Рузвелта нападають його за те, що він зводить американську політику до рівня большевицької "чистки" й європейських "погромів". Президентові закидують безпощадність, кривавість, політичну неморальність. Словом, в Америці панує неприємна політична атмосфера, серед котрої трудно співпрацювати не лише людям ріжних партій, але й людям з тої самої партії. Все це має своє джерело в нахальному характері американського політичного життя. Вислідом цього є постійне огірчення й неможливість співпраці навіть в економічних справах.

"Гардіен" дальших злих наслідків не згадує, але думаючи людині не трудно догадатися, які наслідки можуть виринути для краю, котрого ріжні верстви перестають зо собою співпрацювати для спільного добра. Прикладі ріжних країв Європи кажуть нам це аж надто ясно.

Прийшла субота. Секретарка підготовного Виділу Конгресу телефоном питає Преосв. Бучку, чи порозумівся він у тій справі з польським кардиналом, Гльондом. На це відповів Преосв. Бучко, що кардинал Гльонд на Міжнароднім Евхаристичнім Конгресі такий сам гість, як кожний інший єпископ. Він же не належить до організаторів конгресу. На це одержав відповідь, що з Польщі промовлятиме тільки один кардинал Гльонд.

Тоді Преосв. Бучко пішов до директора підготовного Виділу Конгресу, кан. Михайловича, й заявив йому, що недопущення до голосу вважає образою католицького єпископа. Та директор підготовного Виділу, очевидно, на підставі інструкцій згори, нічого не міг на те порадити.

ПРИГОДА УКРАЇНСЬКОГО ЄПИСКОПА

Преосв. Іван Бучко. Ми знали, що наш Владика ще в четвер, 26. 5., зголосився в тій справі у директора підготовного Виділу Евхаристичного Конгресу, каноніка Михайловича, і що той відповів "добре", з тим, що зголосить це секретарці того Виділу. Вона, повідомлена про це, заявила, що зараз порозуміється з о. Банггоу Т. І., властивим організатором Конгресу. Прийшовши від о. Бангги, повідомила нашого Владика, що він промовлятиме 3-го дня Конгресу, в суботу, бо наперед промовлятимуть представники держав.

Прийшла субота. Секретарка підготовного Виділу Конгресу телефоном питає Преосв. Бучку, чи порозумівся він у тій справі з польським кардиналом, Гльондом. На це відповів Преосв. Бучко, що кардинал Гльонд на Міжнароднім Евхаристичнім Конгресі такий сам гість, як кожний інший єпископ. Він же не належить до організаторів конгресу. На це одержав відповідь, що з Польщі промовлятиме тільки один кардинал Гльонд.

Тоді Преосв. Павло Гойдич, єпископ прішівський, що добре володіє малярською мовою, пішов до самого кардинала Шередія, примаса Угорщини, представив йому цілу справу й заявив, що побоюється, щоб українці демонстраційно не покинули Конгресу та що колиб не допущено тут до слова українського єпископа з українською мовою, то це вважатиме своєю образою від малярів уся велика, поверх 40 мільона українська нація і той образи очевидно не забуде.

Ніщо не помогло. Нашого Владика до слова в Будапешті таки не допустили.

Довкруги того факту почалися всякі оправдання та перепросини. Інакше говорив кардинал Шереді, інакше о. Бангга Т. І., інакше кан. Михайлович. Та фактом є, що не проголошено ні передтим, ні тоді ніякої засади, немовби з одної держави мав промовляти тільки один представник. І так, з Югославії один говорив по хорватськи, один по словінськи; з Бельгії один говорив по французьки, один по флямандськи; з Румунії промовляли аж три представники: один говорив по румунськи, один по малярськи, один по німецьки. Промовляв по моськовськи світський моськаль, що живе в Будапешті, хоч моськаль католиків зникаючо мало. Ба, промовляв своєю рідною мовою навіть негр з орієнтальної італійської Африки. Тільки представника мільонів греко-католиків українців не допустили, щоби привитав конгрес своєю рідною мовою.

Правда, згадана вище секретарка в імені підготовного Виділу Конгресу запропонувала вкінці Преосв. Бучку, щоб промовляв по польськи.

— Можете промовляти по українськи від радянської України.

На те відповів наш єпископ: — Я гоштаплером не був і не буду. Я представляю український Єпископат Галичини.

На те відповів наш єпископ: — Відповім, що з Польщі промовлятиме тільки один польський кардинал Гльонд.

ЖАЛІБНЕ ТАНГО.

В літніськовім ресторані познайомилися він і вона. Оркестра грає ніжно-пискливо танго. Він просить її до танцю. Вона відмовляє. Він просить удруге: — Тільки один, однісінький раз!

— Ну, то добре, — годиться вона з чарівною усмішкою. — Але танцюймо в похоронному темпі, бо я маю жалобу. Мій чоловік помер того тижня.

— Як то сталося, вуйку, що ти дотепер не оженився? — Цілком звичайно: я шукаю ідеальної жінки і вкінці знайшов її!

— Ну, і...? — Але з того нічого не вийшло, бо вона шукала ідеального чоловіка!

О. Л. УГОВИЙ. Автор застерігає за собою всі права. ЗА УКРАЇНУ (ВІРА БАБЕНКО) Повість із часів революції і повстанської війни у Великій Україні. (В двох частинах). Частина друга

— Ну, так усі говорять — всміхнувся старшина. — Маеш, діду, обіцяне! — ткнув дідові пачку махорки один з перших двох воєк.

— О, дякую! Дай вам, Боже, здоров'я! — зрадів дід. — На тютюн у нас така посуха. Змішав з листям, або з дубовим мохом, то на цілий тиждень матиму що курити...

— А у вас люди і мох курять? — Атож! Курять! От аби дим пішов... — Коли так, то маєте ще одну — подав воєк другу ось-мушку.

— Маєте і мою! Держіть шапку. — І від мене, діду! — на перебіг заговорили воєки, кидаючи дідові пачки. — У нас такого добра багато!

му, а скоріше стара і безсила, згорблена бабуся, збайдувала до життя, що з дня на день чекає смерті. Так невидгою та душевні турботи змінюють людину за дуже короткий час.

Віри вдома не було. Старшина сказав, "добрий вечір", та Марія відповіла на привітання байдуже, навіть не глянувши на нього.

— Чи ви не пізнаєте мене? — спитав її гість. — Марія глянула на старшину, а не так байдуже.

— А Бог вас знає, не пригаду... Може десь і бачила... Так, бачила! — говорила, приглядаючись, — але де, не пам'ятаю... Від такого життя і пам'ять короткає, пане...

— Минулого року перед Великоднем, — пригадав їй старшина — коли ваше село роззброїло мій відділ...

3 ДНЯ

ІНТРИГИ.

Нема нічого гіршого в товаристві і суспільній житті, як інтриги. Ось живе собі з кимсь у найкращій дружбі і нічого, все в порядку: він вас любить, ви його. Сходитесь чато, балакаєте з собою і приємно вам разом сходиться час.

Та ось одного дня ваш приятель чомусь у поспіху вас покинув. Дивно поводився. Не договорив чогось, махнув тільки рукою і, попросивши вибачення, або й ні, відійшов. Що сталося? Ви думаєте, передумуєте. Щож, певно мав якийсь особистий клопіт. Бож, не раз і найбільші приятелі мають такі клопоти, про які не хочуть звірюватись. А може поганий настрій? Та, видно, щось мусить бути. Ось так ви бетесь з думками.

Та при другій зустрічі те саме. Видно, що це не був хвилиний настрій і не особистий клопіт. Щось глибше в тому.

ЩО ТАКЕ СТАЛОСЬ?

Що таке могло зайти? — дивуєтесь. Як би тільки ваш приятель прийшов до вас, розказав вам все по щирому, то справа вясниласяб. Але він мовчить і уникає вас. А навіть коли ви запитаєте, що сталося, то він вам відповість: „Та нічого. Чому ви питаєте?“ А така відповідь обілля вас холодом і припечатає дальшу дискусію.

Щож справді сталося? А сталося те, що хотів вас обмовити, хотів „пустити інтригу“. Хотів підійшов до вашого приятеля і сказав, що ви так і так на нього говорили; або щось проти нього зробили. Зрозуміло, що інтригант, пускаючи ту інтригу, відразу з'яв від своєї жертви зобов'язання, що не зрадить його. „Я це вам у великому секреті говорю і прошу вас, щоб ви мене не видали“, говорить інтригант. І жертва мовчить.

ЧОМУ ВІРЯТЬ ІНТРИГАНТАМ?

Заходить питання, чому відносно дуже великий відсоток вірить інтригантам? Нераз так буває, що довголітні приятелі, які ніколи не мали між собою ніякої сварки, один другому багато разів помагав і давав докази привязаності та дружби, розійшлися тому, що одного з них підмовив інтригант. Що за скажена сила міститься в інтригах? Та сила міститься в тому, що інтригант звичайно не зовсім бреше, тільки перекручує факти. А перекручення фактів це ще страшніше, ніж щільковита, видумана брехня. Інтригант наведе дещо з розмови іншого, наведе деякі речі, що той йому розказував. Але крім того він додасть цілком інші речі і вони його словам надають цілковито інший зміст.

Наприклад, приятель приятелів міг сказати, що той купив собі погану краватку. Те саме він міг повторити інтригантові. Але інтригант це все вбрав у цілком інше плаття і переповів: „А, він вас критикував: говорив, що у вас нема найменшого смаку, що ви вбираєтесь як те опудало, що йому не раз стидно з вами йти між людей; а він казав, що ви собі недавно купили таку паскудну краватку, що аж смішно“.

„Краватка, краватка“... подумав собі жертва інтриганта. „Авжеж, що він мені говорив також за краватку“. Його обличчя змінюється. Інтригант з радістю заперічує ту зміну і додає: „А бачите, як те брешу, нащо мені говорити неправду?“ В нещасній жертві родиться злість на свого при-

ятеля. Гадюка овиває його серце.

ІНТРИГИ В ОРГАНІЗАЦІЇ.

Та найгірше відбиваються інтриги в організації. Там також не раз можна побачити, що той чоловік, якого ви вважали своїм приятелем, якому ніколи не зробили ніякої кривди, а навпаки, не раз виявляли свою прихильність, нагло починає від вас „бокувати“, або не раз і ворожо до вас відноситься.

Коли ви довше берете участь в організаційній житті, то зараз догадається, що звідкись пішла інтрига. Але як інтриганта зловити, коли він запрягнув свою жертву це в тайні держати? Ви навіть, скоро догадається, хто саме пустив інтригу, а навіть приблизно вгадаєте, що наговорив. Та що з того, коли та інтрига хоронена „словом честя“ і ви не можете до неї дібратись.

ІНТРИГИ РОЗТОЧУЮТЬ ОРГАНІЗАЦІЮ.

Такі інтриги мов черваки розточують організацію. Під омоніфором дискретії інтригантські гадюки вигніжджуються і родять яєчка для свіжих інтриг. Життя стає нестерпне. Ідея, для якої ви вступили до даної організації, вiane. Вам жаль, хочеться кричати до неба про пімсту, та це не помагає. Гадюки добре хоронені панциром дискретії. Тихцем вони запускають свої отруйні зуби в серце чесних людей і в той спосіб відгризають їх від організаційної праці.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Жалібна академія.

Ротердамська трагедія, виконана на приказ закрівавлених катів большевицької Москви, якої жертвою впав вождь і духовий провідник українського революційно-визвольного руху, викликала серед української суспільності ще більше озлоблення та зненавидження до наших історичних ворогів і займанців. В неділю, 19. червня ц. р., влаштовано заходами Центрального Комітету Українських Національних Організацій нашого громади в пам'ять поляглого вождя і голови Проводу О. У. Н., Е. Коновальця, жалібну академію.

Підчас Служби Божої в греко-кат. церкві св. Володимира о. Й. Чаплинський вів правив поминальну панахиду за упокій бл. п. Е. Коновальця. Церква була виповнена вірними.

В богослуженні і панахиді взяли організовану участь, прибрані жалібними, лентами, з прапорами такі організації: Тов. Запорозька Січ, 234 від. У. Н. С.; Тов. Запорозька Січ, від. 3 У. Н. С.; Дочки України, від. 24 С. У. А.; Сестрицтво Любов, від. 37 У. Н. С.; Український Червоний Хрест, 20 і 21 від.; 65 від. ОДВУ. Також члени інших національних організацій.

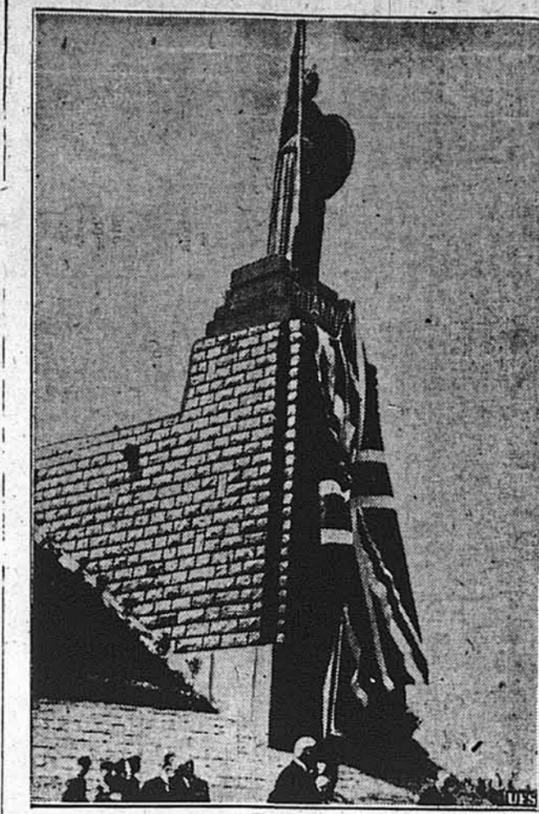
О. Й. Чаплинський виголосив відповідну проповідь, тавруючи підлий злочин Москви як один з найогидніших, що кляче до пімсти весь український народ.

Народ наш під чотирма грабницькими займанщинами переживає справжні муки і насильство.

Віру, права і волю йому зробовано. Звінчено його культурну надбання, провідну верству народу вимордувано, а ще інших запероторено у тюрми і заслання.

Пополудні відбулася жалібна академія в У. Н. Домі, при вул. Фултон.

На сцені виднів портрет

СТАТУЯ НА ВІДВІДИНИ.

Спеціально на відвідини англійського короля в Франції відслонено отсей пам'ятник Англії в французькому місті Больон, саме проти того місця, де причалив королівський яхт.

вожда О. У. Н., прибраний вінцем з рож та вбраний жалібною лентою; по обох боках прапори: український і американський.

Академію відкрив хор Боян гимном американських українців „Далека Ти, а близька нам“ під управою дяковчителя п. М. Ядловського. Заст. голови Центрального Комітету, гр. М. Галінович, коротко пояснив зібраним ротердамську трагедію.

Святкову промову виголосив головний редактор „Націоналіста“, гр. В. Душник з Нью-Йорку.

В обширній і річевій промові шановний бесідник відкрив зібраним біографію бл. п. полк. Евгена Коновальця. Його ціле життя, від наймолодших літ, було присвячене виключно визвольним змаганням української нації. На кожному призначеному становищі він брав провідну і відповідальну участь.

Москва, виконуючи ганебний злочин морду на особі зліквідувати український революційний рух. Та тим вона тільки його поглибила і закріпила.

Програму концерту виконав хор Боян під управою дяковчителя п. М. Ядловського.

Промову до молоді англійською мовою виголосив голова У. Н. С. О. гр. В. Буката. Промова була річева і добре обдумана, так, що тут родже на наша молодь мала нагоду познайомитись ближче з діяльністю полк. Евгена Коновальця.

Потім вівзав присутніх, щоб замість вінка на свіжу могилу зложили жертву на визвольну боротьбу, та щоб не оминати дружини і дітей погиблого голови О. У. Н.

Жертви зложили: Роман Слободян \$10. Дружині і дітям полк. Е. Коновальця: по \$5: Дочки України; 24. від. С. У. А.; У. Ч. Х. 20 і 21 від. ОДВУ; К. Пілат; о. Й. Чаплинський \$3; по \$2: Ю. Гвізд, М. Сухорський, П. Остапчук, І. Клок; по \$1: М. Галінович, В. Буката, С. Могила, Т. Мировий, П. Сташків, П. Вальчишин, Ю. Отаманчук, І. Воробель, К. Качуряк, А. Полянський, Т. Федуняк, І. Желінка, А. Федуняк, Г. Герета, І. Фецула, Т. Чечіль, В. Чечіль, С. Генега, Н. Н., В. Федчишин, Я. Лещак, К. Дідур, Г. Кінашук, Ф. Несінка, М. Генега, М. Барна, М. Романович, М. Гульнич, С. Каша, М. Фецула, М. Ядловський, М. Гринішак, В. Віту-

шинський, А. Огар, Ева Ковальчук, панна А. Воробель, А. Сташків; В. Панчак 50 ц.; по 25 ц.: І. Богдан (мол.), Е. Поливчак (мол.). Разом \$74. При роздачі відзнак і жалібних кокард при вході до церкви зібрано \$19.54; в У. Н. Домі \$20.90. Увесь прихід разом \$114.44. — Розхід \$22.90; залишено вквасі Центр. Комітету \$10. Осталих \$81.54 переслано через Ц. У. ОДВУ: \$30 дружині і дітям полк. Коновальця і \$50.54 на визвольну боротьбу.

Роздачею відзнак і жалібних кокард та збіркою зайнялись члениці У. Ч. Х. 20 і 21 від. ОДВУ.

Академію закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна“ та „Не пора“.

Іван Клок.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Молодеча оркестра.

Місцева українська молодь дбає про свою оркестру. В неділю, 24 липня, молодь при допомозі старших громадян влаштувала приємну прогульку водою. Частина доходу з продажу тикетів буде вжита на виплату інструментів для згаданої оркестри. Досі закуплено інструментів за \$500.

Треба зазначити, що та оркестра, під проводом проф. Дубаса, дуже гарно розвивається. Більше як 25 учнів беруть у ній участь. Але, як говорить професор Дубас, то замало і це число мусить скорро подвоїтись. В оркестрі є багато ширих і здібних хлопців, які трактують справу поважир. Та добре було, якби також їх родичі трохи допомогли їм. Тоді справа української оркестри булаб у скоррому часі довершена.

О. Фостик.

Самовбивник.

До пана Цибулькй влітає з гуком і шумом пан Чісничок. — Ти, позич мені свій пістоль!

— Не можу, — відповідає пан Цибулька — бо перед першим я сам все думаю про самовбивство.

Бере живу участь у громадянським житті...

— Чи йдеш тепер до клобу?

— Так.

— Вернешся вчасно додому?

— Так, але зо сніданням не чекай на мене!

КОЛЕСО ТАКОЖ МАЄ СВОЮ ІСТОРІЮ

Одним із перших його винахідників був Леонардо да Вінчі.

Коли дивимось, як тисячі наколесників їдуть гладкими дорогами або коли беруть участь у перегонах, навіть на думку, чам не прийде, що колесо (байсикел) це стаий прилад. Самособою нинішнє колесо багато інакше від його середньовічного прототипу, всек ідея його подібна.

З кінцем 16-го століття геніяльний Леонардо да Вінчі нарисував модель машини, яку можна було порушувати, натискаючи ногами, при помочі шнура, який ішов від передніх кол до малого кола, до якого були прикріплені прилади, дуже подібні до педалів. Вся та машина спиралася на чотирьох деревляних колах, була дуже тяжка і мабуть тому невиспортований наш праїд не міг його впровадити в рух.

Та ще вчасніше були деревляні машини, які певно улїпшишав да Вінчі своїм рисунком. Були це попросту візки на чотирьох колесах, без дна, які вправляли в рух рухом ніг.

Після Леонарда да Вінчі знову ніхто не старався улїпшити помисл колеса.

Стрічаємо його шойно у 18-столітті, вже як дитячу забавку на трьох колесах. Вправляли її в рух руками, обертаючи корбамми, що були подібні до нинішніх педалів, а злучені з переднім поєдинчим колесом. Розгін переднього колеса, сьогодні вже зовсім закинений, вдержався лише на дитячих трицикліях, що дуже пригадують нам прототип із доби пудрованих маркізів. У дальшому розвитку переднє колесо побільшувалося все більше, щоб огнїнути якнайбільший обвід, себто, щоби покрити якнайбільше простору при одному обороті. Зате задні колеса мали — і вікни повстав тип колеса (байсикля) наших дідів. Можемо його ще бачити на старих фотографіях. Велитенське передне коло, у промірі яких 4—5 стїп, з педалами, маленьке, високе сидельце, а ззаду друге смішне, маленьке колїсце. На таких байсиклях їздили поважні панове з бокобордами, у заціпленних під шию фраках, ясных штанах і цїліндрах. Такий байсикель став усюди поширюватися, крім Англії. Королева Вікторія, як побачила раз товариство, що їхало такими байсиклями, сказала: „Гадаю, що це не лицює. Хто так їздить, не дає доказу свого старанного виховання“.

Це друге, заднє колїсце не давало спокою конструкторам: щось треба зробити з цим смішним додатком! Наколесники спадали часто із близько 6-столової висоти, тому треба було знизити цілу машину. Та не вміли ще того зробити. Вікни одна із англійських фабрик перекинула розгін на заднє колїсце, злучене ланцюхом і педаловими трибами. Оба кола були вже однакової величини і мали промір трохи більший від проміру колїс нинішніх байсиклів.

Зчасом повстав новочасний байсикель, якому відтоді прибули ще гуми із згущеним повітрям, замїсть давніх залїзних обручів і повних гум. Зменшили теж тягар рами, що нині зроблена із сталевих рур, поправили сидельце, якому додали пружини. Все це сталося ще не так давно, бо 50 літ тому.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ІДЬТЕ НА ПРОГУЛКУ В ДУЖЕ ГАРНУ ОКОЛИЦЮ TANNERSVILLE, PA.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ЗРОБИТИ СОБІ ГАРНУ ПРОГУЛКУ АВТОМ РАЗОМ З РОДИНОЮ ПРИ КІНЦІ ТИЖНЯ,

то їдьте в

ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКІ ГОРИ РОСОНО MOUNTAINS

ДО

TANNERSVILLE INN, Tannersville, Pa.

ВСІ БОСИ GREYHOUND I MARTZ, ЩО ВИЖДЖАЮТЬ З НЬО ЙОРКУ ДО ВСІХ ВЕЛИКИХ МІСТ У СТЕПІ НЬО ЙОРКУ, ПЕНСИЛВЕНІЯ І ДО ШКАГО, ПЕРЕЇЗДЖАЮТЬ КОЛО САМИХ ДВЕРЕЙ TANNERSVILLE INN. ТУТ МОЖЕТЕ ДІСТАТИ СМАЧНІ СТРАВИ ДОМАШНЬОГО ВАРЕННЯ, ЯК ТАКОЖ ДУЖЕ ВИГІДНІ КІМНАТИ ДО ВІНАРИМУ НА ДНІ АБО ТИЖНІ РАЗОМ З ХАРЧЕМ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ.

ВЛАСНИК УКРАЇНЕЦЬ

М. МАСЛЯК.

МОЛИТОВНИКИ

- Віночок (у білій кавчуковій оправі, з образцем по середині. Малою формату. Для дітей) — \$.90
- Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) — 1.35
- Помилуй нас Боже (в чорній шкіряній оправі) — 1.35
- Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній справі) — 1.35
- Ангел Хранитель (в білій кавчуковій оправі з образцем по середині) — 1.70
- Бог радість моя (сторін 606. В гарній м'якій чорній опр. 2.00
- Бог радість моя (сторін 606. В білій кавчуковій оправі з образцем по середині) — 2.50

“СВОБОДА”

81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

ЗАХАР БЕРКУТ

славна повість Івана Франка, це не романтична історія зо замерклих днів, які читають люди, що хочуть утікати від важкої сучасності. Це повість для людей, що в книжках шукають нової сили до життєвої боротьби

Це історична повість у найкращому розумінні цього слова, себто повість, яка розяснює нам сучасне життя, показуючи нам з того життя в зеркалі минулого те, чого ми не зрозуміли би, якби нам показати в зеркалі сучасного.

Ось для прикладу кілька життєвих правд, заснованих цією великою повістю великого майстра пера:

Нехай і так, що ми нещасливі, але для чого мусимо ми бути зрадниками свого краю?

Навіть люди, що тужать за порядками без князів і влад, мусять для боротьби проти спільного ворога, дружитись й встановити владу.

Хто хоче, щоби інші станули за нього, той мусить станути за інших.

Коли дві віри борються зо собою, важнишою від кожної з них є пошана для людщини іншої віри.

Люди, що для класових інтересів зраджують рідний край, на ділі зраджують інтереси своєї класи.

Отсі правди це десень великої повісті Івана Франка під наголовком

ЗАХАР БЕРКУТ

а канвою, на котрій письменник виткав ці правди, служить прецікавий історичний мент в минулому українського народу, коли наші Бескиди напали дикі монголи, щоби пограбувати маетки, закріпостити людей і запанувати над краєм во віки.

У ЗАХАРІ БЕРКУТІ Іван Франко говорить не лише як письменник, але й як громадянин. Тут він не лише читача забавляє, але й освічує його, навчає й виховує.

ЗАХАР БЕРКУТ, історична повість Івана Франка, в твердій оправі — \$1.50.

Замовляйте в Книгарні „Свободи“

“СВОБОДА”

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ

БОФАЛО, Н. Й.

З іменин на Рідну Школу.

Дня 17 липня Петро Замойський святкував свої іменини. Знайшлися приятельки, котрі зялися влаштуванням несподіванки для п. Петра і його дружини, а то: Анна Снайчук і Анна Менчак. Спросили: скільки гостей і приятелів? А що п. Петро Замойський є знавий між українцями як добрий і совісний ремісник (будівничий), то всі запрошені радо удалися до його городу, де заставлено столи смачними перекусками. Господарі всіх радо витали та широко дякували за дарунки.

Присутні гарно забавилися, а при тій нагоді не забули і про потреби Рідного Краю. На внесок п. А. Слотюка п. Евген Тимкович, як годовний бесідник на тій забаві, попросив тих самих пань, котрі зладили цю несподіванку, щоби потрудилися збіркою. Жертвували: А. Слотюк \$1; Замойський, А. Снайчук, А. Менчак, Д. Стефанюк, М. Сохам, Д. Колотило, до 50 ц.; Е. Тимкович, М. Вітровий, Т. Новосадий; дрібними датками \$1.50. Разом \$11, які перелано через Обеднання на Рідну Школу в старім краю. Анна Снайчук.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

На народні ціни.

Т-во „Дністер“, від 310 У. Н. Союзу, на своїх річних зборах на заклик відділового секретаря Більського зложили свою жертву на Рідний Край. Зложили на „Просвіту“: М. Федас \$1; В. Венгрінович 50 ц.; по 25 ц.: М. Більський, Н. Корчинський, М. Беймак, С. Пенехатий, Г. Кінаш, І. Сколодра. На інвалідів Т. Курилас \$1; на Рідну Школу П. Раба 50 ц.

Нова служниця.

— Прошу пані, прийшов якийсь пан, але я боюся його впустити.
— Чи сказав, як називається?
— Ні. Коли я його запитала про те, він поцілував мене.
— Впусти... Це мій чоловік.

Навісність.

Чужинці оглядають музей. Провідник: А ось тут, мое панство, бачите випхане звірятко, вартости п'ять тисяч злотих.
— Справді? А скажіть, будь ласка, ним саме, випханий цей приміряк?

УРА ПОМАГАЄ ПОБОРОВАТИ НЕДУГУ ПІСТРЯКА.

Проект під арядом Адміністрації Праці в Гартфорд, Конетикот, зазначає крок уперед проти контролю недуги пістряка (рака).

Проект, що його призначено до помочи розслідувати недугу пістряка в сучасного її будучих покоління Гартфорда, збільшуючи тим чином можливість лікування, має за завдання збирати і робити позабучні списки всіх тамошніх випадків смерті, які спричинила недуга пістряка впродовж останніх п'ятнадцяти років. Кожний окремих реєстр крім імен, віку, пола та інших даних обіймає теж інформації про тип пістряка недужого, опис його положення та всі інші відомості, при помочи котрих можна буде точно пізнати недугу в наслідків померлих жертв пістряка.

Цей проект, запропонований Стейтвом Зарядом Здравля і Бюром Статистик Життя, невеликий, однак видатний, з огляду на вагу, надану медичними знавцями про знання „родиної історії пістряка“ у хворій людині, що старіється пізнати ознаки, котрі можуть вказувати на недугу рака. Деякі знавці тої недуги заявляють, що однією надія на лікування пістряка лежить у вчасній і правильній пізнанні ознак недуги, а також тилу і його положення. Люди можуть багато скористати, коли зрозуміють вагу лікарських оглядин, а лікарям буде багато легше знайти методи підчас основного лікування, коли будуть повні подлинні записки. Такої думки є визначний знавець пістряка, д-р Мавд Слей з Шікаго, котрий провів поперх тринадцять літ, студіюючи білу миш у лабораторії, досліджуючи її пістряка. З тих студій виходить, що схильність недуги пістряка оділичується і навіть його тип і положення походять з наслідства.

Статистично слідчий проект Гартфорду це один з багатьох проектів WPA, котрий затруднює вбогих робітників для студій, призначених до помочи в боротьбі з недугою пістряка. Заангажовано групу умовних (білоковніцевих) допомогових робітників під проводом д-ра М. Белкіна для досліджування недуги пістряка при помочи мікрманупулятора, аживаного до студій формаций клітин у Гарвардській Медичній Школі. Урядові публичного здоровля, основники проекту заявляють, що допомога WPA показала необхідною у поусненні поступу тої праці.

У Лічниці Нью Йорк Меморіал, де лікують недугу пістряка, робітники WPA студіюють технічну сторону для продукції тз. нютронів у великих розмірах, що являється новим способом лікування. Нютрони винайдено у лічниці 1932 року і кажуть, що вони сильніші від раду, а також успішніші, бо не мають у собі олова. Хоч дослідники нютронів ще не виявляють стійного поступу, то на розвиток нових метод лікування знавці недуг пістряка покладають свої надії.

Вповні засоблену у приладі лабораторію лічниці передано до розпоряджості штабобі WPA інженірів, техніків, біологів і дослідників. Визначні вчені з Колумбійського університету, Лічниці Меморіал, Римського університету й інших інституцій співпрацюють зо штабом.

Мешканці Брукліна, ділянки міста Нью Йорку, котрі мають недугу пістряка, користують з наймодерніших метод лікування в новій лічниці, викінченій минулого року Адміністрацією Поступу Праці. Двіста п'ядесят робітників дістали працю на тім проекті, котрого роками рішуче домагалися шпитальні власті Брукліна.

РЕКОРДОВІ ПЛИВАЧКИ.

Каерина Ровлз Томсон з Майема Біч, Флорида, що здобула перемогу підчас плавальських перегонів на 880 ярдів, та Марджорі Гестринг з Анжелеса, чемпіонка в скакани у воду з висоти трьох метрів.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЧАН СЕЛА ОРІХОВЕЦЬ, ПОВ. СКАЛАТ.

Вже в попередніх листах ми звертали до Вас з гарячим проханням допомогти нам у розбудові Народного Дому в Оріхівці. Розбудова та доці стоїть на добрій дорозі: фундаменти вже скінчені, цегли на місці вже 7,000 штук, а решту 33,000, вилазяться. Тисяча цегли коштує коло 10 злотих. Мулярі за вимурування фундаменту взяли 230 злотих. Це означає, що ми маємо на дереву на стелю і дах та на бляху буде нам, потрібні готівки. А тепер передінок і дуже трудно в нас про якінебудь гроші. Всі гроші не мають, то й не дають. Ми дали всю свою надію, покладаємо на Вас та прохаємо нам, далі допомогти. Гроші просимо, ласкаво, слати на руки Федька Ткачика, а ти у рибі.

Ми мусимо спішити з будовою, і мусимо цього року будинок кочче взяти під дах. Бо дозволення на будову нам цього року кінчатися і коли ми не використаємо його, то на другий рік треба знов старатися дозволити. А це дуже тяжко дістати, крім того получене з коштами. Тож просимо Ваш комітет подвоїти працю і зібрати на ту ціл жертву. Бажаємо Вам усім крпкого здоровля.

Видля Читальні „Просвіти“ в Оріхівці.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ В БРАЗИЛІЇ.

Бразилійський президент Жетуліо Варгас заявив, що життєві справи Бразилії вимагають, щоб заселити середіщі і західні землі краю. Вже у 18 столітті пішла туди людська струя, а до Європи відливали звідтам струя золота. Тепер, говорив президент ми мусимо шукати роздлогих урожайних піль, де можна буде управляти культурою ріжних рости, а з дна землі добувати доргоцінні металі, з якого будемо виробляти предмети, що будуть нам служити до оборони рідного краю і причиняться до розвитку нашого поступу.

Д-Р В. ЧЕРНОВ

Гострий і хронічний артрит, злоді вікні і жінок — Шкіра в кров 223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. (Офісні години 11-9; неділя 11-2) Живильні фактори до обслуговування в 1-й фліпінг-стріт.

НИМЕЧЧИНА ЗАКУПИТЬ БРАЗИЛІЙСКУ СОЮ.

Міністер рільництва Коста дістав повідомлення про вислід хемічної аналізи бразилійської сої в Німеччині. На підставі основної аналізи стверджено, що бразилійська соя має в собі 19 процентів протеїну, отже більший процент від манчуцької сої. Манчуко продукує річно 60 мільонів міхів сої, яку збувають всю до Європи для промислових цілей. З неї виробляють 20 ріжних продуктів. Німеччина постановила купувати сою в Бразилії, що причиниться до збільшення її продукції в краю. Міністер Коста постановив розділити більшу скількість насіння між рільниками.

СТРАШНА ПОЖЕЖА ВІД ПОЧЕСНИХ СТРИЛІВ.

Велитенська пожежа знищила майже зовсім місцевість Сан Педро до Ріо в Португалії, де згоріло кількадесять домів з господарськими будинками, худобою і збіжжям. Пожежа повстала від вистрілів сліпими набоями підчас весілля. Шкоди велитенські.

ШИФКАРТИ

на найбільшій та найскоршій кораблі на всі прогулянки і то до всіх країн. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — паспорт, віза, дервіти, віза, летиші, і тому наші пасажирі не мають клопотів в дорозі.
ДОЛЖИ посилити до всіх країн ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО негалагальним легалізуватися відповідно до нових законів.
ПОЛОГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВИ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновасти, акти даровани, довжні скритті і всі інші документи.
Продаємо ДОМИ та ріжні бізнеси по дуже пристудимих цінах. Голоситься у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА по сорсіні поради та ретельну обслугову.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET, (між 1-ю і Евено А), NEW YORK, N. Y.

МИЛІ

Кілька миль це може значити лиш кілька хвиль; хочби хтось мешкав подальше, він може мати нашу услугу швидко й успішно, якщо такої услуги потребує.
Ті, що бажають Євсуякової обслуги, знаної від 30 років як щілковитої й обдуманної, можуть до нас навідуватися безпечно, не зважаючи на віддалі.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0549

БОЛІНІГ

Ганні на ногах, опухлі ноги, набрякні жила, болячі ноги, флебіт (запалення жил), малухлі або болячі коліна чи кісточки і респалтні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.
Офісні години: шоденно від 1 до 6 вечір, в неділяні і четверги від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділі.
Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City Близько Бродвею. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ЗАПРОСИНИ

Запрошується старокраєвих музик-скрипаків до контесту колоумійки, що відбудеться в НЕДІЛЮ, 18. ВЕРЕСНЯ Ц. Р. у Вебстер Галі, на РАДІО БАЛІ СУРМІ НАГОРОДА \$100.00.
Участь може взяти кожний, що може грати колоумійку без нот. Подайте своє ім'я, адресу, вік і місце походження. Колоумійки будуть грати до мікрофону і їх будуть рекордувати. Сім судів розділять нагороду зараз на галі.
Зголошення посилайте на адресу: SURMA BOOK & MUSIC CO. 314 EAST 14th STREET, NEW YORK CITY.

ВАСИЛЬ ЧУЧМАН

ПРЕДСТАВНИК АСЕНУРАЦІЙНИХ І НОТАР. Пологоджує справи нотаріальні, виробляє повновасти, підписує акти, контракти купні-продажні й даровани. Випише податки на громадській капери. Потрібних інформацій в справах таких і асенураційних, уділяє зовсім безітересно. Можете розмовити або писати у рідній мові. Адреса: WILLIAM CZUCZMAN 373 LOCUST AVENUE, AMSTERDAM, N. Y.

Д-Р М. МАЙЗЕЛ

лікує гострі й хронічні недуги щоденно і жінок. Екзамінація крові й урини. 107 E. 17th ST., NEW YORK CITY. (Коло 4-тої Евено—Юніон Скер) Урядові години від 10 до 1; від 4 до 8. У неділі від 9 до 10:30.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

МИРОН ЛИТВИН. УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК. Без ріжних, як далеко поза Ньюарком. Брзві потреби телефонуєте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК. ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ. 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ПРИ ВЕСІЛЛЯХ ПРИ ПОХОРОНАХ ПРИ ВСЯКИХ СПЕЦІАЛЬНИХ НАГОДАХ

— зайдіть до свого — HOLLYWOOD FLORIST 127 E. 7th St., New York City (bet. Ave. A & 1st Ave.) or Tel.: Dry Dock 4-8949

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удиртейкер заряджує погребани по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща. JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified Funerals as low as \$150. Telephone: Orchard 4-8085

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

Коли зчинилася буря з приводу втечі Тарзана, з усіх сторін почали надбігати інші чорні мешканці, військові і цивільні. Довідавшись, що сталося, вони бігли далі і передавали цю вістку іншим. Згодом ціла та оселя гомоніла про ніщо інше, як лиш про те, що „Білий дикун“, за якого вважали Тарзана, втік з тюрми. Вкупі з тим почали також творитись легенди.

В той сам час у нетрах крок за кроком розвивалась інша драма. Док пильно з укриття слідував, куди йдуть дикуні і що роблять зо своїми в'язнями. В його голові що хвилини зроджувався якийсь новий план, який то визволити Дика й Івонну. Але він покищо отягався з виконанням цих плянів. Вбільшості це були пляні, які цілком певно закінчилися трагічно.

Та він знав, що прийде хвиля, якій він таки буде мусіти зважитись на один плян, навіть колиб йому прийшлося разом з іншими згинуті. Сівши на велику галузь, він почав рахувати стріли. Всіх стріл було 16, а всіх дикунів було 19. Навіть колиб йому вдалося кожною стрілою вбити одного, то всетаки ще три дикуні залишаться при житті.

Подумавши ось так, він рішився на інший плян. Це був теж очайдушний плян, та Док почав уже нетерпеливитись і закидати собі боягузтво. Він рішився поспішно перескакувати дерева і зрівнятися разом з дикунями. А коли це буде зроблене, він рішив щось почати. Що саме? Він сам не хотів довго над тим роздумувати. „Хай діється воля Бога“, подумав.